श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा -दिसम्बर्, २०१८

कक्षा – शास्त्रिद्वितीयवर्षम् (SEM-3)	**प्रश्नपत्रम् – ४**	**गुणाः – ७०**
विषयः – संस्कृतसम्भाषणम्	(O.E.-2.3.3.)	
दिनाङ्कः – ०७/१२/२०१८	(ग्रन्थः –द्वितीयदिक्षा व्यवहारप्रदीपः,प्रथमभागः)	**समयः –०२.०० तः ०५.००**

प्रथमान्वितिः

प्रश्नः १ अधोदत्तेषु वाक्येषु केषाञ्चन दशानां रेखाङ्कितशब्दानां प्रातिपदिकं निर्दिशत । **(१०)**

उदाहरण :– एषः बालकः पठति ⇨ प्रातिपदिकम् – 'बालक'

(१) श्वशुरः जामातारं सत्करोति ।

(२) अहं जगद्गुरून् वन्दे ।

(३) साधवः आचारशीलाः भवन्ति ।

(४) मम स्वसारः नृत्यन्ति ।

(५) एते रज्जू स्तः ।

(६) तस्य अस्थीनि दृढानि सन्ति ।

(७) धनवन्तः गौरवं लभन्ते ।

(८) मन्त्रिणौ समालोचनां कुरुतः ।

(९) योषितः दूरदर्शनं पश्यन्ति ।

(१०) यज्ञकुण्डे समिधः ज्वलन्ति ।

(११) एषा अप्सराः नृत्यति ।

(१२) एतानि धनिकस्य वेश्मानि सन्ति ।

प्रश्नः २ अधोदत्तान् शब्दान् प्रयुज्य द्विवचने वाक्यानि रचयत ।(कानिचन दश) **(१०)**

उदाहरण :– ऋषिः ⇨ ऋषी गच्छतः ।

(१) कविः	(२) बहुः	(३) पिता
(४) देवी	(५) वधूः	(६) ननान्दा
(७) सम्राट्	(८) बुद्धिमान्	(९) विद्यार्थी
(१०) परिषत्	(११) अप्सराः	(१२) दाम

द्वितीयान्विति:

प्रश्न: ३ कोष्ठके दत्तानां प्रातिपदिकानां द्वितीयान्तै: रूपै: रिक्तस्थानानि पूरयत । **(१०)**

उदाहरण :- आचार्य: विद्यार्थिनं पाठयति । (विद्यार्थिन्)

(१) महाराज: ____________________ नमति । (ऋषि)

(२) वित्तमन्त्री ____________________ उद्बोधयति । (विक्रेन्तृ)

(३) छात्र: ____________________ दर्शयति । (लेखनी)

(४) कपि: ____________________ कण्डूयते ।। (जानु)

(५) अर्जुन: मत्स्यस्य ____________________ पश्यति । (अक्षि)

(६) सभासद: ____________________ पश्यन्ति । (राजन्)

(७) अहं ____________________ नमामि । (महत्)

(८) छात्र: ____________________ वदति । (नामन्)

(९) राम: हस्ते ____________________ धारयति । (धनुष्)

(१०) ____________________ उभयत: वृक्षा: सन्ति । (नदी)

(११) ____________________ परित: कीटा: सन्ति । (दीप)

(१२) ____________________ सर्वत: गोप्य: सन्ति । (कृष्ण)

प्रश्न: ४ उदाहरणानुसारं दश रिक्तस्थानानि पूरयत । **(१०)**

उदाहरण :- छात्र: विद्यालयं गच्छति । (विद्यालय-एक०)

(१) कार्यदर्शी ____________________ प्रोत्साह्यति । (कार्यकर्तृ – बहु०)

(२) माता ____________________ शिशुं दर्शयति । (पक्षिन् – द्वि०)

(३) शिक्षक: ____________________ उत्तरं वदति । (अध्येतृ - एक०)

(४) पार्थ: ____________________ विना विद्यालयं न गच्छति । (स्वसृ - एक०)

(५) नेतार: ____________________ उद्बोधयन्ति । (जन –बहु०)

(६) ____________________ परित: पिपीलिका: सन्ति । (शर्करा - बहु०)

(७) सा ____________________ गतवती । (नवदेहली - एक०)

(८) बालक: गीतापुस्तकं क्रतुं_____ प्रेरयति । (भ्रातृ –बहु०)

(९) योद्धा असुराणां _______ छिनत्ति । (शिरस् -एक०)

(१०) बालक: ___________ पश्यति । (श्मश्रु – द्वि ०)

(११) ____________________ धिक् । (भ्रष्टाचारिन् – बहु०)

(१२) संस्कृतस्य _______ धिक् । (निन्दक: बहु०)

तृतीयान्विति:

प्रश्न: ५ अधोदत्तान् सर्वनामशब्दान् उपयुज्य दश वाक्यानि रचयत । **(१०)**

(१)	अस्य	(७)	एतान्
(२)	तस्याम्	(८)	ता:
(३)	तम्	(९)	त्वाम्
(४)	सर्वा:	(१०)	तेभ्य:
(५)	कौ	(११)	अस्माकम्
(६)	आवयो:	(१२)	भवत:

प्रश्न: ६ अधोनिर्दिष्टान् अव्ययाानि उपयुज्य दशवाक्यानि लिखत । **(१०)**

उहारणम् :- पुरा ⇨ पुरा श्रीरामनामा राजा अभवत् ।

(१)	मा	(७)	चिरम्
(२)	स्म	(८)	समया
(३)	अपि	(९)	ऋते
(४)	ह्य:	(१०)	शनै:
(५)	परश्व:	(११)	अलम्
(६)	प्रदाय	(१२)	क्वचित्

चतुर्थान्विति:

प्रश्न: ७ कानिचन दश वाक्यानि संशोधयत । **(१०)**

उदाहरणम् :- अहं त्वं पश्यामि । ⇨ अहं <u>त्वां</u> पश्यामि ।

(१)	सर्वान् सभासदान् प्रणमामि ।	(७)	एषा अप्सरा: नृत्यन्ति ।
(२)	परश्व: शुक्रवासर: आसीत् ।	(८)	भारतस्य समया श्रीलङ्कादेश: वर्तते ।
(३)	छात्र: लेखनी क्रीणाति ।	(९)	चौरस्य धिक् ।
(४)	नद्या: उभयत: तटा: सन्ति ।	(१०)	पक्षिणा: वृक्षे तिष्ठति ।
(५)	एता: बालिके स्त: ।	(११)	भ्रातारौ श्लोकं पठत: ।
(६)	धनवान् गौरवं लभन्ते ।	(१२)	अहं गणेशाय: नमस्करोमि ।

--००--